

¹²és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; [...]

¹⁴Mert ha az embereknek megbocsátjátok vétkeiket, nektek is megbocsát mennyei Atyátok. ¹⁵Ha pedig nem bocsátotok meg az embereknek, Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.

Kedves Testvéreim!

Azt mondják, hogy bármelyik pillanatban is kezdjük el a Miatyánkot mondani, akkor sem vagyunk egyedül, akik ezzel az imádsággal fordulnak az Istenhez. A világ valamely részén, valaki, vagy valakik velünk együtt kéri az Istent: bocsásd meg a vétkeinket.

Könnyen elképzelhető, hogy valóban így van, hiszen a Miatyánk – a Jézustól tanult imádság a világ legnépszerűbb imája, amelyet nem csak a templomba járó hívek imádkoznak, hanem sokan szólítják meg vele Istent olyanok is, akik csak otthonról, vagy csak ritkán szoktak Hozzá fordulni.

A Miatyánk ilyen értelemben bekapcsol a hívők közösségébe, abba a láthatatlan egyházba, amelynek részévé éppen a keresztség által válunk, és egyúttal megtanít arra, hogy sosem vagyunk egyedül. Nem vagyunk egyedül a gondjainkkal, problémáinkkal, megoldhatatlannak tűnő helyzeteinkkel, kísértéseinkkel, bűneinkkel. A Miatyánk ilyen értelemben összekapcsol az Istennel, ugyanakkor összeköt a többi emberrel is. Egy függőleges és egy vízszintes kapcsolat, amelyben kirajzolódik a kereszt. Az a kereszt, amely valóban kapocs az ég felé, ugyanakkor földi közösséget is teremt.

Jézus ebbe a földi közösségbe hív – ebbe a sokszor láthatatlan egyházba – amikor ezt az imádságot megtanítja. Mert taníthatta volna azt is: ti pedig így imádkozzatok: Én Atyám! De nem ezt tette, és ennek fontos üzenete van, kell, hogy legyen a mi számunkra.

Nagyon jó lenne végig menni a Miatyánk mind a hét kérésén, és megnézni, hogy mit is értünk, a sokszor rutinból, nem mindig végig gondoltan kimondott imádságban. Nemsokára a konfirmáció alkalmával a konfirmandusok ezt röviden meg is teszik majd, most azonban csupán egy mondat áll előttünk, de ez az egy mondat, az egyik legnehezebb.

¹²és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek;

Miért nehéz ez a mondat? Mert két olyan dolgot is mondunk benne, amelyek lecsupaszítanak bennünket Isten színe előtt, amelyek lelepleznek minket.

Bocsásd meg vétkeinket – amint kimondom ezeket a szavakat elismerem, hogy bizony bűnös ember vagyok. És itt álljunk meg egy pillanatra. Már csak azért is, mert a legtöbbször tovább megyünk. Oké vétkeztem, de azzal, hogy tovább mondom: miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek -egyből háritom is a felelősséget. Igen, igen vétkeztem, de az a másik... akinek meg kell bocsátanom... na ő aztán még inkább! Ahogyan annak idején Ádám mutogatott: az asszony, akit te adtál mellém... vagy Éva: a kígyó volt, ő szedte rá...

Bocsásd meg a vétkeinket! Amikor ezt kérjük ebben az imádságban, akkor ezzel elismerjük bűnösségünket. Ez nem mindig egyszerű. Mert van, hogy észre sem vesszük, van, hogy megmagyarázzuk magunknak, vagy azt mondjuk mindenki ezt teszi, miért lenne ez és ez bűn.

Dávid királyhoz Isten egy prófétát küldött, aki felfedte neki vétkeit. Amikor Dávidban tudatosult, amit tett, megírta a világ talán legszebb bűnbánati imádságát, az 51. zsoltárt. De jó lenne, ha mindegyikünk mellett ott állna egy próféta, aki figyelmeztet, szól, aki élénk tárja, hogy figyelj, mert ez bűn.

De had mondjam azt, hogy van ilyen prófétánk. És ez a lelkiismeretünk. Mert belül tudjuk mi, érezzük, hogy amit teszünk, az bizony bűn. Azután van Istentől kapott törvényünk, a tízparancsolat, ami alapján megvizsgálhatjuk magunkat. Persze ezt is meg tudjuk magyarázni, de azért mégiscsak leleplez bennünket, legalábbis magunk előtt, ha végig gondoljuk.

Vagy ott vannak előttünk a másik hibája, vétke, bűne, ami szintén segítségünkre lehet, ha nem ujjal mutogatok rá, hanem ráébredek, hogy én is ugyanúgy vétkeztem.

A börtönmissziós szolgálatom úgy kezdődött, hogy egy lelkész, akivel először bementem kíváncsiságból a börtönbe, arról prédikált a raboknak, hogy mi a bűn. És azt mondta: tudjátok, én éppen olyan bűnös vagyok mint ti, lehet, hogy a társadalomban van különbség a bűnök között, van amiért elítélnék, de az Isten előtt nincs. Nála már a gondolatban megfogalmazódott elhajlások is bűnnek számítanak. Nincs különbség, az Isten előtt köztem és egy elítélt között. Ez a mondat volt, ami aztán hat éven át, amíg börtönmissziós szolgálatot végeztem ott csengett bennem. Mert, ha nincs különbség a bűnben, akkor a kegyelemben sincs, és ezt nekik is hirdetni kell. Hirdetni az új élet lehetőségét.

De azért sokat gondolkoztam ezen a mondatot. Tényleg nincs különbség? Az embert rosszul érinti ez a kijelentés.

Pedig ha belegondolunk, ha a Szentírás alapján végig gondoljuk, akkor azt kell látni, hogy nincs. A legkisebb hazugság és az emberölés egy szinten vannak, hiszen az Isten előtt mindegyik büntetése az örök kárhozat.

Bocsásd meg vétkeinket! Amikor ez kérjük Istentől, akkor nem kérünk mást, mint a lehetetlent. Mire fel? Miért bocsátana meg? Mit tettünk mi, hogy megbocsásson?

A mai vasárnap mottója ez: kegyelemre szorulunk.

Igen, éppen ez a lényeg, hogy nem tudok semmit sem tenni. Vétkeztem, de azt, hogy ne büntessen meg ezért, ezt milyen alapon, mire hivatkozva kérhetem. Nincs semmim: elkövettem és ennek viselnem kell a következményét.

A börtönben sokan vágyakoznak a kegyelemre. Kegyelmi kérvényeket írnak, hátha ügyük valahogy a Köztársasági Elnök elé jut, aki majd aláírja azt, így megszabadulnak a büntetés alól. Nem maradt más, mert az ítéletet megkapták.

Isten előtt mi nagyjából valóban csak ennyit mondhatunk: bocsásd meg vétkeinket. Ez a mi kegyelmi kérvényünk. Nem hivatkozhatunk semmire: hogy azért bocsásd meg, mert ennyi és ennyi jót tettem, azért bocsásd meg, mert megbántam, vagy mert megérdemelném, hogy megbocsásd. Nem, Isten előtt nincs érv.

Dávid is csak azt kéri a zsoltárban: Tisztíts meg Izsóppal és tiszta leszek... de ő sem sorolja az érdemeit, pedig lehetett volna, lett volna mire hivatkoznia.

Még az sincs, amit sokan gondolnak éppen a Miatyánkot mondván, hogy ha megbocsátok az ellenem vétkezőknek, akkor Isten is megbocsát nekem. Ez nem így működik, bár valóban van egy ilyen rossz értelmezése ennek a mondatnak, és főleg a hozzá kapcsolt magyarázatnak: ¹⁴*Mert ha az embereknek megbocsátjátok vétkeiket, nektek is megbocsát mennyei Atyátok.* ¹⁵*Ha pedig nem bocsátotok meg az embereknek, Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.*

Holott itt nem arról van szó, hogy Isten megbocsátásának feltétele az, hogy mi is megbocsátunk.

A szülő, attól, hogy egyik gyereke megbántotta a másikat, még ugyanúgy szereti mindkét gyermekét, és szeretetét és elfogadását nem attól teszi függővé, hogy megbocsátott-e egyik gyerek a másiknak.

Isten nem azért bocsát meg, mert mi megbocsátunk a másiknak, hanem azért mert kegyelmes, szerető Isten.

A bűnt nem hagyhatja büntetés nélkül, és ennek súlyát részben érezhetjük az életünkben. Ugyanakkor a bűn valódi büntetését az örök kárhozatot éppen az ő kegyelme miatt nem kell elszenvednünk. Nem azért, mert bármit olyan jól tennénk, hanem azért, mert ő egyszülött fiát adta, hogy aki hisz benne el nem vesszen, hanem örök élete legyen.

Nem a mi megbocsátásunk függvénye tehát Isten bocsánata, hanem mert Isten megbocsátott nekem, én is tartozom azzal a másiknak, hogy megbocsássak neki.

De mivel ez nehezen megy, még talán nehezebben, mint az, hogy elhiggyem Isten szeret engem és megbocsát nekem – ezért szükséges naponta emlékeztetni magunkat: miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

Mennyire nehéz ez. Hányszor hallom: megbocsátok, de nem felejték... nem tudok megbocsátani... meg lehet-e ezt bocsátani...?! És igen, én is tudom, hogy sérelmek, az ellenem elkövetett bűnök milyen mennyire meg tudnak maradni, nem tudnak kitörlni az életemből. És jogosan haragszom...

Igen, lehet, hogy jogos az a harag. Lehet, hogy az a másik meg se bánta, lehet, hogy újra és újra elköveti ellened... de neked nem ezért kell megbocsátani, hanem azért mert te a sokkal több és sokkal nagyobb vétkek miatt is bocsánatot kapták Istentől.

Jézus tudta azt, hogy mennyire nehéz ez a megbocsátás. Éppen ezért fogalmazta meg így a Miatyánkban, hogy naponta előttünk legyen. Hogy igyekezzünk, hogy törekedjünk megbocsátani, nem azért, mert annyira jók vagyunk, hanem azért, mert ő megbocsátott. Az oltár előtti igében Pál apostoltól olvastam fel, amit most az ígehirdetés végén ismét felolvasok. Szeretem ezeket a sorokat, mert amikor Pál leírja akkor bizony neki lett volna mivel dicsekedni. Gyülekezetek születtek a kezei alatt, több ezer ember lett hívővé a prédikációja nyomán. De Pál tudta, hogy ő továbbra is halálra méltó, a bűneivel küzdő és ezért kegyelemre szoruló ember. Ezt írja: ⁹*Mert én a legkisebb vagyok az apostolok között, aki arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak nevezzenek, mert üldöztem Isten egyházát.* ¹⁰*De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, és hozzám való kegyelme nem lett hiábavaló, sőt többet fáradoztam, mint ők mindnyájan; de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme.*

Csak ez, csak az Isten kegyelme segíthet. Mi pedig nem tehetünk mást, mint a nap bármely órájában, bármely percében bekapcsolódunk azoknak a sorába, akik kérik:

bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. Ámen.